

Hyperactieve hond

Drukke Dex

Dex begroet me meer dan onstuimig als ik voor het eerst bij hem op huisbezoek kom. Ondanks alle pogingen van zijn baasjes om dit te voorkomen, word ik besprongen en hapt Dex in mijn arm en rug. "Sorry, dit doet hij dus altijd bij bezoek."

Beschreven therapie is uitgevoerd door een gecertificeerde kynologisch gedragstherapeut (KGT), lid van de NVGH (Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden). De KGT heeft hiervoor een meerjarige opleiding gevolgd en moet - om lid te zijn van deze beroepsvereniging - jaarlijks bijscholingen volgen. Therapieën en trainingen zijn altijd gebaseerd op een uitgebreide anamnese aan de hand van een vragenlijst gesprek(ken) met de eigenaar. Geen situatie is hetzelfde en geen hond is hetzelfde. De hier beschreven therapie kan dus niet zomaar op andere situaties toegepast worden.

Wanhoop en schaamte, dat is te lezen op het gezicht van Dex zijn baasjes. Zij zijn ten einde raad, omdat ze gek worden van het hyperactieve gedrag van hun tien maanden oude Duitse Staande reu. Extreem aan de lijn trekken, niet veilig in huis kunnen verblijven als niet alle aandacht naar hem gaat, alles slopen wat hij te pakken krijgt, de gordijnen van het plafond trekken en de mooi aangelegde tuin volledig vernielen. Dex kan er wat van... Uitstapjes maken met deze hond is niet aan de orde en hem laten loslopen evenmin. "Zodra we de deur uitstappen, lijkt hij volledig onbereikbaar. Hij focust op alles, behalve op degene die de lijn vastheeft."

De wanhoop nabij

Om ervoor te zorgen dat hij in ieder geval een paar uur slaapt, verblijft de eigenaresse 's ochtends drie uur op de bovenverdieping, zodat Dex zo min mogelijk prikkels krijgt en niet meteen reageert op beweging rondom zijn kamerkenel. Dat dit alles een welzijnsaantasting is, lijkt duidelijk. En dan heb ik het niet alleen over Dex, maar zeker ook over zijn baasjes. Zij zijn doodop en weten niet meer wat te doen. Extra cru is dat zij vanaf het begin oprecht goed bezig zijn geweest met Dex' opvoeding.

Honden kiezen er niet voor om vervelend te zijn. Ze reageren vanuit een mentale of fysieke behoefte.

Ze kregen continu begeleiding van een instructeur van een hondenschool en hebben goed geluisterd naar alle adviezen, die ze praktisch tot op de letter hebben opgevolgd. Om een medisch probleem uit te sluiten, zijn er zelfs foto's gemaakt van Dex' heupen en ellebogen. Daarnaast is Dex onder behandeling van een chiropractor om ook zijn spieren en pezen soepel te houden. En toch wil het niet lukken. Die frustratie zorgt voor een – begrijpelijke – mate van wanhoop bij de eigenaren.

Buikpijn

Onderhuids blijken er een aantal zaken te spelen, waaronder de giardia-infectie op vier maanden oud. Het duurde vrij lang voordat Dex daar echt van genezen was. Vervolgens ontwikkelde hij een voedselintolerantie. Hoewel ik er geen wetenschappelijk bewijs voor heb, zie ik vaker dat jonge honden die een giardia-infectie hebben gehad, daarna slecht reageren op rund en kip. Zo ook Dex, die zijn vertrouwde brokken niet meer kon verdragen. In overleg met een voedingsspecialist krijgt hij nu voeding waar hij wel tegen kan en die hij ook graag eet. Maar heel dat proces duurde bijna twee maanden en al die tijd had Dex duidelijk erg veel last, met onrustig gedrag tot gevolg. Niet verwonderlijk natuurlijk, want buikpijn voelt erg onprettig en het is moeilijk om dan ergens rustig te gaan liggen. Honden kunnen die last onder andere uiten door overmatig bijtgedrag, het eten van allerlei oneetbare objecten en gehele onrust.

Enorme werkdrijf

Een tweede onderhuidse spanning heeft te maken met Dex' afkomst. De eigenaren dachten zich te hebben verdiept in het ras, maar nu blijkt dat Dex uit een

duidelijke werklijn komt. En dat zorgt voor aanzienlijk meer uitdaging in de opvoeding en begeleiding dan bij een gemiddelde huishond. Die werkdrijf uit zich – bij gebrek aan andere activiteiten – vooral in ongewenst en drammerig gedrag. De eigenaren hadden echter niet voor ogen om met Dex te werken of bijvoorbeeld jachttraining met hem te doen. Het is ook geen hobby die ze willen gaan oppakken, omdat de eigenaresse een progressieve spierziekte heeft en haar energie al moet verdelen over de dag. Maar ze zijn wel gek op Dex en beseffen dat hij iets te doen moet hebben dat bij zijn natuurlijke aanleg aansluit. Omdat Dex zijn neus supergraag gebruikt, zijn ze kort na het eerste consult (bij NVGH gedragstherapeut, red.) gestart met eenmaal per week mantrails en gaan ze in de tuin aan de slag met zoekspellen met apport. Dat blijkt een schot in de roos te zijn. Dex kan zich zowaar beheersen als hij moet wachten voor hij mag gaan zoeken, want hij vindt dit spelletje echt geweldig. Terwijl hij verder voor bijna niks impulscontrole kan opbrengen.

Tikkende tijdbom

Nog iets dat om een creatieve oplossing vraagt: het niet los kunnen lopen van de lijn. Daarom gaan de eigenaren nu minstens vijf keer per week naar een afgesloten veld waar Dex de benen kan strekken en zelfs regelmatig leuke speelkameraadjes tegenkomt. Op het hondenspeelveld kan hij zijn energie volop kwijt én leert hij en

HET IDEALE HONDEN-SPEELVELD

Niet ieder hondenspeelveld is een goede plek voor spel tussen honden. Het veld waar Dex heen gaat, is er een waar maximaal twee à drie honden tegelijk loslopen en waar eigenaren zeer begripvol voor elkaar zijn als iemand een hond bij zich heeft die niet goed met andere honden overweg kan. Er wordt op elkaar gewacht of een extra rondje gelopen als het veldje bezet is. Daardoor is het risico op incidenten en slechte leerervaringen minimaal.

passant nog wat vaardigheden in honds gedrag. Ondanks dat ik als professional vaak zie dat afschalen van belang is bij honden die overmatig veel beweging of training krijgen, is dat bij een werkhond niet nodig. Hij kan eigenlijk niet zonder beweging en training. Deze honden zitten vaak zo vol met energie dat ze bijna een tikkende tijdbom zijn. Als er niet voldaan wordt aan hun behoefte, barst de bom op een manier die niet hanteerbaar is in huis.

Zoeken naar balans

Een ander aandachtspunt is het wandelen aan de lijn. De eigenaren oefenen nu met Dex op contact maken en ontspannen voor een beloning. Tussendoor krijgt hij volop de mogelijkheid om te kalmeren. Ook leerden ze hun hond dat de wandeling pas van start gaat als chaos heeft plaatsgemaakt voor rust. Buitenshuis is Dex moeilijk te belonen met

voer, maar wel met spel. Omdat hij daarvan snel in hoge opwinding raakt, zoeken de eigenaren naar een goede balans tussen belonen en niet in overdrive laten gaan. Dat dit even tijd kost, is normaal. Al is het nu al een verademing voor de eigenaren dat Dex nu ook buiten meer focus op hen heeft en dat ze kunnen afwisselen in voer en spel.

Moed voor de toekomst

Gelukkig is het voor Dex inmiddels mogelijk om in huis en in de tuin los te lopen. En dat zonder alles te slopen. Nu hij zijn energie en apporteerbehoefte kwijt kan in spel, en zijn eigenaren ook eerder de signalen oppikken wanneer hij echt moe wordt en niet meer de juiste keuzes kan maken, heeft Dex minder de neiging om met ongewenst gedrag aandacht te vragen. Bovendien slaapt hij intussen beter in zijn kamerkennel als er om hem heen geleefd wordt en er geen absolute rust heerst. Hoewel er op verschillende vlakken vooruitgang wordt geboekt en dat voor wat lucht en moed voor de toekomst zorgt, zijn Dex en zijn baasjes er nog niet. De eigenaren begrijpen inmiddels dat hun hond

DOE DE TEST

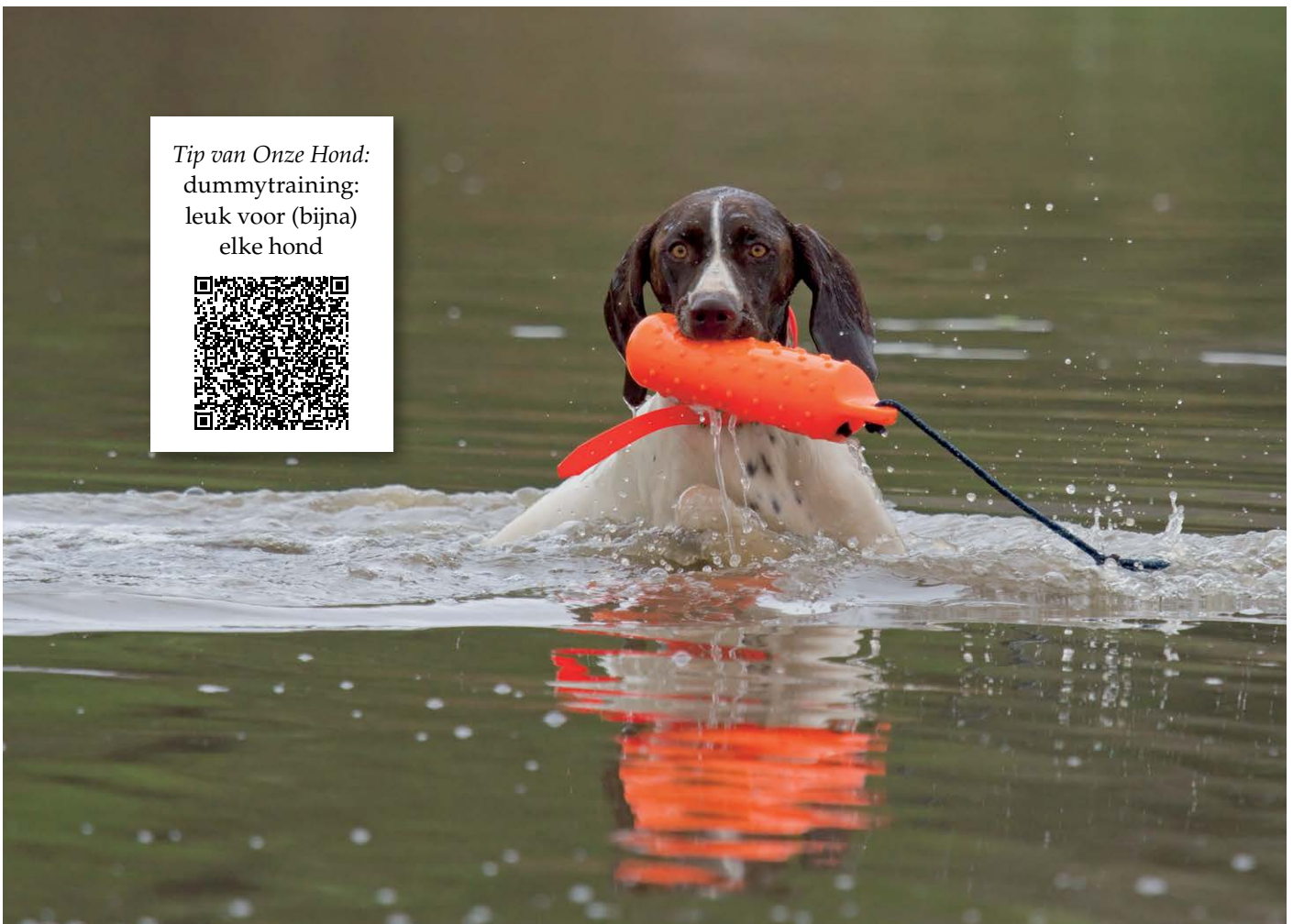
Om de juiste oplossing voor probleemgedrag te bepalen, is het belangrijk om te achterhalen waar het vandaan komt. Onderstaande check kan helpen als je denkt dat jouw hond 'gewoon' stout is, omdat hij het bloed onder je nagels vandaan haalt. Realiseer je dat honden er nooit voor kiezen om vervelend te zijn. Ze reageren echt vanuit een mentale, dan wel fysieke behoefte. Onderstaand lijstje is niet volledig, want er is ontzettend veel gedrag dat kan wijzen op fysieke problemen of te weinig mentale uitdaging, maar deze tien vragen geven al een behoorlijk goed beeld.

- 1) Heb je oprecht voldoende tijd besteed om je hond de basisvaardigheden aan te leren? Of ben je na een paar maanden gestopt en vind je dat hij – nu hij ouder is – het inmiddels wel moet kunnen?
- 2) Heeft je hond wisselende ontlasting en eet hij graag allerlei voorwerpen van de grond, zoals takjes, steentjes en andere oneetbare objecten?
- 3) Is je pup ouder dan zes maanden en bijt hij nog steeds vrij hard en blijft hij erg springerig?
- 4) Gaat je hond tijdens de wandeling veel liggen, zelfs al na tien tot vijftien minuten lopen?
- 5) Wil je hond een bepaalde houding niet graag aannemen, zoals zitten of liggen? En zie je dat hij dit in een vrije situatie ook niet gemakkelijk doet?

- 6) Zie je wat stijfheid als je hond na het slapen opstaat?
- 7) Heeft je hond moeite met zich te beheersen in spannende situaties (bezoek, contact met andere honden, nieuwe omgevingen) en is hij dan heel springerig?
- 8) Krijg je buitenshuis geen contact met je hond, ondanks dat je veel geoefend hebt met bijvoorbeeld voerbepaling? Lukt het thuis wel?
- 9) Slaapt je hond zelden echt diep overdag?
- 10) Heeft je hond 'gekke' gewoontes ontwikkeld zoals schaduw- of lichtjagen?

Als je op een of meer van deze vragen ja kunt antwoorden, zoek dan hulp van een professional om je te laten bijstaan. Laat een gediplomeerd gedragstherapeut met een geoefend oog en kennis van hondengedrag naar je hond kijken. Hij kan je doorverwijzen naar een dierenarts, osteopaat, chiropractor of voedingsdeskundige voor verder onderzoek indien nodig. Meer dan zestig procent van het probleemgedrag bij honden heeft een medische oorzaak. Wacht niet te lang, want als het gedrag langere tijd aanhoudt, wordt het een gewoonte en zal er ook na het oplossen van het medisch probleem nog langdurig training nodig zijn om het gedrag te veranderen.

Tip van Onze Hond:
dummytraining:
leuk voor (bijna)
elke hond

Zoekspellen met apport: veel honden zijn er dol op.

meer nodig heeft dan ze verwacht hadden. Samen met mij zijn ze op zoek naar welke vorm van werk voor hen haalbaar is en voor Dex leuk en vol te houden is. Want dat ze Dex voor geen goud willen missen, is een feit.

Terugkerend patroon

Dex is niet de enige jonge hond in mijn praktijk die dit of vergelijkbaar gedrag vertoont. Het afgelopen halfjaar lijkt het wel alsof er een epidemie van dit soort probleemgedrag heerst. De jonge honden die zulk gedrag vertonen, zijn echte werkhonden (zoals Dex) of kruisingen van diverse rassen waarbij steeds weer een aantal zaken opvallend zijn. Zo is er vrijwel altijd een fysiek probleem (geweest). Enerzijds zijn er veel honden die een giardia-infectie hebben gehad, anderzijds hebben veel honden een probleem in het bewegingsapparaat. Soms is het niet heel duidelijk, maar aan de hand van röntgenfoto's blijkt er dan toch bijvoorbeeld OCD (Osteochondritis dissecans; een gewrichtsaandoening, LPC (elleboogaandoening) of HD (heupdysplasie) te spelen. Ook zien gedragstherapeuten veel honden met maag-darmproblemen die in de regel moeilijk te diagnosticeren zijn. Dat honden daardoor hyperactief gedrag kunnen vertonen, is niet altijd bekend. Als de afwijking in het

lijf aan de buitenkant weinig of niet zichtbaar is, wordt er nogal eens gekozen voor een castratie of voor fysieke correcties, omdat het gedrag niet wordt herkend als gevolg van pijn. Die oplossing lost daarom niets op, waardoor zulke honden in het asiel of op Marktplaats belanden. Ontzettend verdrietig voor eigenaar en hond. ■

OVER DE NVGH

De Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden (NVGH) is sinds 1997 de beroepsvereniging die belangen behartigt van haar (op hbo-niveau) afgestudeerde leden. Kijk voor meer informatie op www.nvgh.nl

